

PROTETİK DİŞ TEDAVİSİ (PROTEZ KLİNİĞİ)

Vücudun kaybedilen herhangi bir kısmını tamamlayan tüm yapay oluşumlara **protez** denir. Diş hekimliğinde ise; uygun yapay maddeler kullanılarak dişlerin eksilen kısımlarının veya bir ya da daha çok eksik dişin ve ilgili dokuların eksilen ve kaybolan işlev, estetik, rahatlık ve sağlığını yeniden kazandırmak amacıyla uygulanan yapay oluşumlara **diş protezi** denir. Protez uzmanlığı, fasial ve oral protezleri kullanarak, hastalığın veya yaralanmanın sonucunda oluşan görünüm, konuşma ve fonksiyonel problemleri düzelteren veya rehabilite eden uzmanlık alanıdır. Protez kliniğimiz hem entegre kliniklerimizde hem de uzman diş hekimlerimiz ile hizmet vermektedir. Genel (entegre) diş kliniklerinde hekimi tarafından muayenesi yapılan hastalar gerekli görüldüğü takdirde iç sevk yolu ile protez kliniğine yönlendirilir. Protez kliniğinde aynı gün randevuları planlanır. Sabit protezlerin (porselen-kron-köprü) / hareketli protezlerin (total-parsiyel) laboratuvar işlemleri; ihaleyle belirlenen özel laboratuvarlardan hizmet alınarak yapılmaktadır.

1. Sabit protez ya da kaplama nedir?

Ağızda bir veya birden fazla diş kaybı durumunda oluşan boşlukları doldurmak için komşu dişlerden destek alınması esasına dayanan tedavi şeklidir. Sabit protezler kalan dişlerden destek alınan ve destek dişler üzerine hekim tarafından yapıştırılan protezler olup, hasta tarafından çıkarılamazlar. Yapay dişler, doğal dişlerin üzerine hazırlanan metalden ve porselenden oluşan yapılara tutturulurlar.

2. Kaplama yaparken diři kesmek gerekiyor mu?

Yapılan protezin materyal kalınlığı kadar dişi küçültmek gerekmektedir. Böylece ağzın doğal yapısı korunur. Sağlıklı bir dişi preparasyonu yapılıp ve uygun şekilde protez yapıldıysa kesilen dişte çürüme olmaz.

3. Dişlerimi kestirmeden tedavi seçeneğim varmıdır?

Sağlıklı iki komşu dişi kesilmeden dişi eksikliği İmplant destekli sabit protezler ile yapılabilir. Ancak merkezimizde implant tedavisi yapılmamaktadır.

4. Kaç çeşit porselen vardır?

Porselen kırılğan bir madde olarak bilinir. Bunun güçlendirilmesi için porselenin altına metal, alüminyum oksit veya zirkonyum kullanılarak destek sağlanır. Porselene destek amacıyla **metal** olarak krom, kobalt, nikel, titanyum veya altın, paladyum gibi kıymetli metaller kullanılır. Kıymetli metaller metal alerjisi olan hastalarımızda tercih edilir ancak merkezimizde yapılmamaktadır. Metalin grimsi rengi porselenin altında renk sorunu oluşturabilir bu amaçla beyaz renkli olan zirkonyum yaklaşık son 10 yıldır dişi hekimliğinde porselenin altında destek olarak kullanılmaktadır. Yeni bir sistemdir. Tamamıyla porselenden oluşan sabit protezler ise oldukça estetikdir, porselenin direnci arttırılmıştır. Şeffaflığı fazla olduğu için alttaki doğal dişin rengi eğer çok koyuysa bunu maskeleyemez. Ama renk sorunu yoksa doğal dişe yakın estetik bir protezin yapılabilmesini sağlar. Porselen laminalar da

tamamıyla porselenden yapılmaktadır. Tamamıyla porselen protezlerin ve daha çok da zirkonyum destekli protezlerin yapılabilmesi için bilgisayar destekli makineler kullanılmaktadır. Protezlerin dizaynı bilgisayar programlarında yapıldıktan sonra bilgisayardan bu dizayna uygun komutlara göre özel makinelerde porselenin alt yapısı işlenmektedir. Bu malzeme çeşitlikleri ve yapım tekniklerindeki farklılıklar maliyet farklılıklarını getirir. Hastalarımızda daha çok bize bu farklılıkları bilemedikleri için porselenin kalitesinde farklılıkların olduğunu düşünürler ve bizlere tedaviye başlamadan önce kalitesini sorarlar. “En iyi kalitede porselen yaptırmak istiyorum” diyerek gelen pek çok hastamız mevcuttur. Merkezimizde “lamina ya da zirkonyum” yapılmamaktadır.

5. Hareketli protez nedir?

Ağızda eksik diş sayısı sabit protez yapılamayacak kadar fazla olduğunda veya hiç diş bulunmadığı durumlarda hareketli protezler yapılır. Bu protezler çenelerdeki dişsiz alanlardan (damaklardan) destek olan, çene kemikleri üzerindeki yumuşak dokulara oturan protezlerdir. Bu protezler hasta tarafından takılıp çıkartılabilir. Tam protezler dişlerin tamamını kaybetmiş kişilere yapılan yapay dişlerin bir kaide plağı üzerine yerleştirildiği protez türüdür. Kaide plağı çiğneme kuvvetini alveol mukozası üzerinden çene kemiğine iletir. Dişlerin bir kısmının kaybedildiği durumlarda yapılan protezlerdir. Parsiyel dişsizlikte hangi tip protezin yapılacağı, dikkatlice değerlendirilmesi gereken ve kalan dişlerin alveolar kemik desteği miktarı, kalan dişlerin durumu, kalan dişlerin sayısı ve konumu, hastanın genel ağız sağlığı gibi birkaç faktöre bağlıdır.

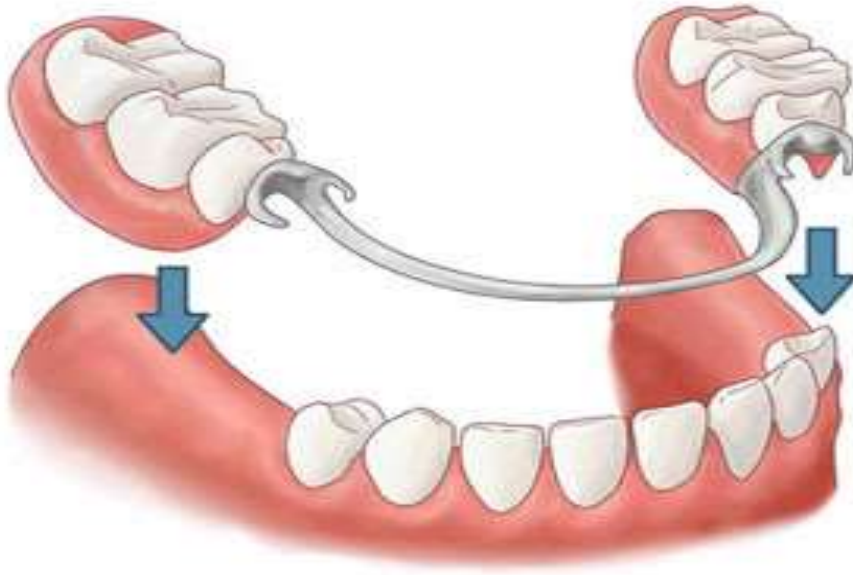
6. Hiç dişimiz yoksa ne yapılır?

Tüm doğal dişlerin olmadığı vakalarda yapılanlara "total protez" denir. Bu tür protezler halk arasında "takma diş" olarak bilinir. Bunlar bir kaide plağı üzerinde üst çenede 14 ve alt çenede de 14 olmak üzere toplam 28 yapay diş ihtiva eder. Diş hekiminin gerekli gördüğü bazı hallerde on ikişerden 24 diş de olabilir.

7. Ağzımda az diş varsa nasıl protez yapılabilir?

Bazı ana dişlerin var olduğu, bazılarının da çekilmiş olduğu hallerde şayet takılıp çıkarılabilir bir protez yapılması gerekiyor ise, bu tür protezlere de "parsiyel protez" denir. Parsiyel protezler ya klasik akrilik protezler şeklinde olur veya iskelet protez diye isimlendirilen tek parça dökümden yapılır. Bunlar ana dişlere tutunan ve kroşe denilen tellerle yerinde durur.

Bu tel tutucuların görüldüğünü ve estetik olmadığını düşünen hastalara "hassas bağlantılı" estetik protezler de yapılabilir. Ancak bu sistemler merkezimizde yapılmamaktadır.

8. Protezlerime alışabilecek miyim?

Protezlere alışmak biraz zaman isteyen bir konudur. Çok iyi yapılmış protezlerde bile bu durum insanların kişiliklerine göre değişen bir süreçtir. Bu süreçte hastaların ağızlarına ufak lokmalar alması, dudaklarını açmadan yemekleri yavaş yavaş çiğnemeleri gerekir. Başlangıçta ağızlarının her iki tarafına da lokmayı koyarak iki taraflı çiğnemelerinde yarar vardır. Protezlerin takıldığı ilk günlerde yumuşak yiyecekler yenmesi tercih edilir. Protezlerin vuran yerleri varsa buraları hekim tarafından düzeltilecek ve hastalar rahat ettirilecektir. Total protezlere alışmak ve onları sanki kendi organları imiş gibi algılamak genel olarak 4-6 hafta ister. Hastaların bu süreyi hekimlerinin önerilerini dikkate alarak geçirmeleri, en önemlisi protezlerini kullanacaklarına dair "kararlı" olmaları, sebat etmeleri gerekir. Hemen pes edip protezleri çıkarmamalıdır. Bu durum özellikle eski protezleri olan hastalar için söz konusudur.

Çünkü en ufak bir vuruhta hemen yenilerini çıkartıp eski protezlerini takarlar. Böyle vakalarda hastaların yeni protezlerine alışmaları çok uzun sürebilir.

9. Protezlerimle normal konuşabilecek miyim?

Protezler ağız ortamında az da olsa bazı değişiklikler yaratır. Bu değişiklikler bazı seslerin telaffuzunda zorluklar yaratabilir. Hasta yüksek sesle okuyarak ve tam doğru telaffuz edemediği sesleri tekrarlayarak kısa sürede eskisi gibi normal konuşabilir

10. Protezlerimi 24 saat mi kullanacağım?

Hastaların protezlerine bir an önce alışabilmeleri için ilk günlerde devamlı kullanmaları gerekir. Fakat alıştıktan sonra geceleri çıkarılarak içi su dolu temiz bir kap içine konulması önerilir. Bu durum yumuşak dokuların dinlenmesini sağlar. Protezlerin geceleri çıkarılmayacağı özel durumlarda, hastaların yalnız kaldıkları zaman protezlerini çıkararak ağız dokularını dinlendirmeleri önerilir.

11. Protezlerim için Yapıştırıcı toz kullanmalı mıyım?

Protez yapıştırıcılarının devamlı kullanılması istenen bir şey değildir. Fakat gerektiğinde kısa süreli olmak üzere kullanılmasında bir sakınca yoktur. Bu yapıştırıcıların nasıl kullanılacağı hekiminiz tarafından size açıklanacaktır. Protez yapıştırıcılarına ihtiyaç duyulması daha çok alt protezler için söz konusu olabilir. Çünkü doğası gereği alt protezlerde tutuculuk daha azdır. Ayrıca yıllar sonra dokularda olan değişiklikler nedeniyle protezin dokularla olan uyumunun bozulması sonucu da yapıştırıcılara ihtiyaç olabilir.

12. Protezlerimin Bakımını nasıl yapmalıyım?

Her yemekten sonra özel fırçalar, su ve sabun aracılığı ile protezlerin hem iç hem de dış tarafları ve dişlerin araları iyice yıkayıp fırçalanmalıdır. Temizlenmeyen protezler yumuşak dokularda zararlara sebep olur, ayrıca diş araları taş tutar, lekelenir ve koku yapar. Protezleri yıkarken dikkatli olmalıdır. Çünkü sabunlu protezlerin elden kayıp düşerek ya protezin veya dişlerin kırılması söz konusu olabilir. Onun için yıkarken protezi lavabonun alt tarafına doğru tutmak gerekir. Alt protezleri temizlerken iki tarafından sıkıp kırmamalıdır. Hareketli protezlerin temizliği çok önemlidir. Bu temizlik özenle yapılmalıdır. Aksi takdirde ağızda mantar hastalığı gelişebilir ki bu hastalıkla mücadele oldukça zordur. Yapılması gereken protezin ve dişlerinizin fırçalanmasıdır. Protezi fırçalarken sabun kullanabilirsiniz. Sadece protezi fırçalama yetmez damağı da fırçalamak gerekmektedir.

13. Protezlerimi hayat boyu kullanacak mıyım?

Protezlerin hayat boyu kullanılması söz konusu değildir. Protezlerin normal koşullarda 4 yılda bir bazı işlemlere tabi tutulması gerekir diye söylenirse de şüphesiz bu süre her hasta için kesin değildir. Protezlerin hayat boyu kullanılmamasının sebebi canlı dokularda olan değişikliklerdir. Böylece protezlerin dokularla olan uyumu bozular. Protezler bollaşır, düşmeye başlar, yemek zorlaşır. Bunun protezlerle hiçbir ilgisi yoktur. Tamamen canlı dokularda olan değişiklikler sonucudur. Bu durumda ya protezlerin içinin doldurulması veya pembe kaide maddesinin tümünden değiştirilmesi veyahut yeni bir protez yapılması gerekir. Bu konudaki kararı diş hekimi verecektir.

14. Protezlerimin yapılması ne kadar sürer?

Hareketli protezlerin yapımı ölçü alınmasından itibaren normal koşullarda 5 seans sürer. Ancak gerekli hallerde seans sayısı artabilir. Protez takıldıktan sonra da ağza alıştırılması için hastaların birkaç seans daha gelmesi gerekebilir. Bu durumda bir hareketli protezin tamamen bitmesi ve hastanın protezini kullanabilir hale gelmesi genel olarak 1-1,5 ay kadar sürebilir. Bu konuda hastalarımızın anlayışlı davranması ve bu süreyi önceden kabul etmesi gerekir.

15. Hareketli protez kullanmak istemeyenler için seçenek var mı?

Klasik hareketli protezlerin en çağdaş alternatifi implant-destekli protezlerdir. Bu durum özellikle alt- total protezler için söz konusudur. Böylece protezlerin gerek tutuculuğu gerekse stabilitesi çok iyi olur. İmplant destekli sabit protezler de yapılabilir. Ancak merkezimizde implant tedavisi yapılmamaktadır.

16. Gece Plağı Nedir? Merkezinizde Yapılmakta mıdır?

Dişleri birbirinden uzaklaştırarak bruksizm (diş sıkma ve gıcırdatma) olası etkilerini kasları gevşeterek ortadan kaldırarak ağrıyı azaltır. Eklem pozisyonunu değiştirerek çene eklemindeki aşırı yüklenmeyi azaltır. Gece plağı (splint) şeffaf plastikten yapılarak alt veya üst çeneye uygulanabilen plaklardır. Gece Plağı Merkezimizde Diş hekimi tarafından gerekli görüldüğü takdirde yapılmaktadır.

